

Załącznik
do Uchwały
Nr XXIX/153/2012
Rady Powiatu
Gostynińskiego
z dnia 14 grudnia 2012

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY
RODZINIE
W GOSTYNINIE**

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2012 -2014**

GOSTYNIN 2012r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Podstawa prawna	4
II. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej.....	4
III. Charakterystyka rodzin zastępczych w powiecie gostynińskim	6
IV. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie gostynińskim	10
V. Cele, zadania i działania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014	15
VI. Zakładane rezultaty realizacji programu	17
VII. Adresaci programu	17
VIII. Źródło finansowania programu	18
IX. Realizatorzy programu	18
X. Monitoring i ewaluacja	18
Podsumowanie	19

WSTĘP

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887). Ustawa wprowadziła znaczące zmiany w dotychczasowym systemie opieki nad dzieckiem i rodziną oraz nowe regulacje w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców art. 2 pkt 2 ustawy.

Ustawa kładzie nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną poprzez lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminy wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Stąd potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gostyńskim, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w trzyletniej perspektywie, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków i odpowiednich środków finansowych na ich funkcjonowanie.

I. PODSTAWA PRAWNA

Polskie i międzynarodowe ustawodawstwo każdemu dziecku gwarantują prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Zadania rodziny naturalnej nie różnią się od zadań rodziny zastępczej, które mają prawo i obowiązek do sprawowania opieki i wychowania przyjętego do swej rodziny dziecka.

Zasady funkcjonowania polskiego systemu pieczy nad dzieckiem są regulowane m.in. przez następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (D. U. z 2011 r. Nr 149 poz. 887 ze zm.), oraz szereg rozporządzeń do tej ustawy.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.) oraz szereg rozporządzeń do ustawy o pomocy społecznej.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)

II. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), która określiła obowiązki jednostek samorządu terytorialnego oraz organów administracji rządowej w zakresie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

System pieczy zastępczej stanowi zespół osób, instytucji i działań, które mają na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki przez rodziców. Zadania administracji publicznej w tym zakresie powinny być realizowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym i ich organami pomocniczymi.

Do zadań powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa;
- 8) powoływanie centrów administracji do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 cyt. ustawy;
- 12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 13) finansowanie:
  - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
  - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia

rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo–wychowawczych typu rodzinnego;

- 14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej;

Zgodnie z art. 181 cyt. ustawy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 cyt. ustawy.

Zadania powiatu w zakresie wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie, które zostało wyznaczone przez Starostę Gostynińskiego, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

III. CHARAKTERYSTYKA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM

Zapewnieniem opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej do końca 2011 roku regulowała ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). Ustawa określała następujące rodzaje rodzin zastępczych:

- 1) spokrewnione z dzieckiem – opiekę nad dzieckiem przejmowali dalsi członkowie rodziny np. dziadkowie, rodzeństwo, wujostwo, itp.
- 2) niespokrewnione z dzieckiem – opiekę sprawowały osoby prawne obce dla dziecka, w takiej rodzinie mogło przebywać w tym samym czasie troje dzieci,
- 3) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
  - a) wielodzietne – w takiej rodzinie mogło przebywać w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci, a w przypadku konieczności umieszczenia w rodzinie liczego rodzeństwa liczba dzieci w rodzinie zastępczej mogła się zwiększyć,
  - b) specjalistyczne, – w których umieszczane były dzieci niedostosowane społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji: w rodzinie takiej mogło wychowywać się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci,

- c) o charakterze pogotowia rodzinnego – w takiej rodzinie umieszczane było nie więcej niż troje dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na 12 miesięcy; w szczególnie uzasadnionych przypadkach pobyt dziecka mógł być przedłużony, jednak nie dłużej niż o kolejne 3 miesiące.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), która wprowadziła następujące formy pieczy zastępczej:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) **spokrewniona** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- b) **niezawodowa** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
- c) **zawodowa** (pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego lub zawodowa specjalistyczna).

2) **rodzinny dom dziecka,**

- 3) **rodziny pomocowe** – sprawujące opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad tym dzieckiem przez rodzinę zastępczą.

Dzieci częściowo bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W pierwszej kolejności czynione są starania, aby dziecko umieścić w rodzinie zastępczej, a dopiero wówczas, gdy brak jest chętnych osób na bycie rodzicem zastępczym, dziecko umieszczane jest w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W powiecie gostyńskim w latach 2009 – 2011 w ogólnej liczbie rodzin zastępczych zdecydowanie dominowały rodziny spokrewnione. Rodziny spokrewnione stanowiły 89% ogółu rodzin zastępczych. W analizowanym okresie wzrosła liczba rodzin niespokrewnionych, natomiast liczba rodzin zawodowych kształtowała się na tym samym poziomie i pozostawała niezmienna. Najwięcej dzieci, bo aż 87% przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych

Poniższe tabele przedstawiają dane o rodzinach zastępczych w latach 2009 – 2011.

Tabela nr 1. *Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu gostyńskiego.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	33	32	32
niespokrewniona	1	4	5
zawodowa	1	1	1
Razem	35	36	38

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 2. *Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	49	48	47
niespokrewniona	1	4	5
zawodowa	4	5	3
Razem	54	57	55

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 3. *Rodziny zastępcze, w których przebywają dzieci z innych powiatów.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	2	4	4
niespokrewniona	1	3	3
zawodowa	0	0	0
Razem	3	7	7

Źródło: dane własne PCPR

Do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, zobowiązany jest ten powiat na terenie którego zamieszkiwało dziecko przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Koszty utrzymania

dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów pokrywane są na podstawie porozumień zawartych między powiatami. W ostatnich trzech latach w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2009 r. – 1 dziecko, w 2010 r. – 5 dzieci, w 2011 r. – 5 dzieci.

Tabela nr 4. *Rodziny zastępcze funkcjonujące w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci z powiatu gostyńskiego.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	0	0	0
niespokrewniona	1	2	2
zawodowa	0	1	1
Razem	1	3	3

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 5. *Dzieci z powiatu gostyńskiego umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.*

Rodzaj rodziny zastępczej	2009	2010	2011
spokrewniona	0	0	0
niespokrewniona	1	3	3
zawodowa	0	2	2
Razem	1	5	5

Źródło: dane własne PCPR

Tabela nr 6. *Wychowankowie rodzin zastępczych usamodzielnianych kontynuujących naukę.*

Rok	2009	2010	2011
Wychowankowie rodzin zastępczych kontynuujących naukę	11	13	13
Razem	11	13	13

Źródło: dane własne PCPR

W analizowanym okresie objęto opieką zawodowej rodziny zastępczej pełniącej zadania pogotowia rodzinnego 12 dzieci z terenu powiatu gostyńskiego. W pogotowiu rodzinnym w tym samym czasie mogło przebywać troje dzieci. Liczba przebywających tam dzieci zmieniała się w zależności od występujących w danym czasie potrzeb. W związku z powyższym rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego zaspakaja potrzeby powiatu w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat trzech.

W związku ze zmianą kryteriów wiekowych przyjmowania dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, dostrzega się potrzebę utworzenia rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego dla dzieci w wieku od 4 do 10 lat.

IV. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE GOSTYNIŃSKIM

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg zmian, które wpłyną na ograniczenie możliwości umieszczania dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki.

Z przepisów w/w ustawy wynika, że placówki opiekuńczo-wychowawcze będą małymi, przejściowymi placówkami, przeznaczonymi dla dzieci starszych powyżej 10 roku życia. Umieszczenie dzieci młodszych poniżej 10 roku życia może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach np. rodzeństwo. Okres dochodzenia do standardów wyznaczonych w ustawie, tj.:

- od 01.01.2013 roku w placówce może przebywać nie więcej niż 30 dzieci,
- w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie ustawy (tzn. do końca 2015 roku) mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia;
- w okresie od 1 stycznia 2015 do dnia 31 grudnia 2019 w placówce mogą przebywać dzieci powyżej 7 roku życia.
- od 2020 r. w placówkach mogą przebywać dzieci powyżej 10 roku życia.

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna wielofunkcyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza, z oddziałem interwencyjnym i socjalizacyjnym na ogólną liczbę miejsc 72 oraz Rodzinny Dom Dziecka w którym może przebywać 6 dzieci.

Przedstawione niżej tabele obrazują poziom umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na przestrzeni lat 2009-2011.

Tabela nr 7. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej i Rodzinnym Domu Dziecka w latach 2009 – 2011.

Lp.	Nazwa placówki	2009	2010	2011
1.	Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Gostyninie	124	108	104
2.	Rodziny Dom Dziecka w Gostyninie	7	7	12
Razem		131	115	116

Źródło: dane PZPO-W, RDD

Tabela nr 8. Liczba dzieci umieszczonych w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej i Rodzinnym Domu Dziecka w latach 2009 – 2011.

Lp.	Nazwa placówki	2009	2010	2011
1.	Wielofunkcyjna Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Gostyninie	28	28	37
2.	Rodziny Dom Dziecka w Gostyninie	0	0	5
Razem		28	28	42

Źródło: dane z PZPO-W, RDD

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych kształtował się następująco:

rok 2011

- PZPOW placówka interwencyjna – 3689,97 zł.,
- PZPOW placówka socjalizacyjna – 2926,41zł.,
- Rodzinnym Domu Dziecka - 2162,75 zł.

roku 2012

- PZPOW placówka interwencyjna – 3767,05 zł.,
- PZPOW placówka socjalizacyjna – 2988,10zł.,
- Rodzinnym Domu Dziecka - 2165,77 zł.

W placówce w latach 2009- 2011 przebywali wychowankowie z powiatów innych niż gostyński:

Tabela nr 9. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Gostyninie z innych powiatów.

Lp.	Powiat	2009 rok	2010 rok	2011 rok
1.	żyrardowski	3	2	2
2.	warszawski-zachodni	5	3	3
3.	płocki	10	9	10
4.	poddębicki	1	1	1
5.	łęczycki	9	7	3
6.	grodziski	-	4	2
7.	zduńskowolski	4	-	-
8.	zgierski	5	4	4
9.	łódzki	6	5	5
10.	żuromiński	2	2	2
11.	brzeziński	5	3	2
12.	pruszkowski	2	4	4
13.	kutnowski	4	3	2
14.	sierpecki	3	2	-
15.	łowicki	2	1	1
Razem		61	50	41

Źródło: dane PZPO-W

Tabela nr 10. Liczba dzieci przebywających w Rodzinnym Domu Dziecka w Gostyninie z innych powiatów.

Lp.	Powiat	2009 rok	2010 rok	2011 rok
1.	sierpecki	4	4	0
2.	warszawski	0	0	4
3.	zgierz	3	3	0
Razem		7	7	4

Źródło: dane RDD

W roku 2012 tj. pierwszym roku obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Zarządzeniem Nr 45/2011r. Starosty Gostyńskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator pieczy zastępczej działając na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podjął działania:

- powołał zespół do spraw pieczy zastępczej,

- zatrudnił koordynatora ds. pieczy zastępczej;
- zawarł stosowne porozumienie niezbędne do realizacji zadań określonych w ustawie (porozumienie powiatu Gostynińskiego i Gminy Miasta Płock Nr 55/WZS/P/185/2012 z dnia 25 września 2012 r. w sprawie przeprowadzania szkoleń i kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z terenu powiatu gostynińskiego przeprowadzone przez Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Płocku);
- na podstawie zebranych informacji zdiagnozowano potrzeby i konsultowano sposoby ich realizacji;
- zbilansowano potrzeby finansowe i przedłożono do zabezpieczenia w budżecie powiatu;
- dokonywano oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz oceny rodzin zastępczych, sporządzono indywidualne plany pomocy dziecku, odwiedziono wszystkie rodziny zastępcze w celu dokonania oceny sytuacji opiekuńczo wychowawczej dziecka, sytuacji zdrowotnej, mieszkaniowej, rodzinnej i występujących wzajemnych relacji, zainteresowań dziecka, jego rozwoju, racjonalnego dysponowania środkami finansowymi.
- współpracowano z pedagogami szkolnymi i wychowawcami w szkołach, w których przebywają wychowankowie rodzin zastępczych
- organizowano pomoc specjalistyczną wg. indywidualnych potrzeb rodzin zastępczych;
- na wniosek rodziców zastępczych objęto rodziny opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- dokonano kwalifikacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu przysposobienia do adopcji.

Ponadto;

Z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w powiecie gostynińskim, sporządzono analizę liczby dzieci zagrożonych umieszczeniem poza środowiskiem rodzinnym.

Tabela nr 11. *Rodziny zagrożone odebraniem dzieci w 2012 roku z podziałem na gminy powiatu gostynińskiego (wg danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej).*

Lp.	Miasto/gmina	Liczba rodzin zagrożonych odebraniem dziecka	Liczba dzieci
1.	Miasto-Gostynin	17	37
2.	Gmina Gostynin	2	7
3.	Gmina Pacyna	7	13
4.	Gmina Sanniki	0	0

5.	Gmina Szczawin Kościelny	1	1
Razem		27	58

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej

Rodziny wskazane przez gminy objęte są pomocą pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, oraz w niektórych przypadkach nadzorem kuratorskim. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na poziomie gmin wprowadza do pracy z rodziną - asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wywiązywania się z obowiązków wobec dzieci. Wykazane przez gminy rodziny są objęte pracą asystentów, co powinno przyczynić się do poprawy ich funkcjonowania i pozostania dzieci w rodzinie naturalnej. Interdyscyplinarny charakter wsparcia rodzin, nie zawsze może przeciwdziałać negatywnym skutkom ich funkcjonowania, a pożądany efekt pracy z zagrożonymi rodzinami nie będzie osiągnięty, dlatego dzieci będą musiały mieć zapewnioną opiekę zastępczą.

Limit rodzin zastępczych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka w latach 2012-2014

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzinnych form opieki zastępczej w powiecie. Z danych dotyczących funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej oraz dane dotyczące zagrożeń występujących w środowiskach rodzin biologicznych, doświadczenia w zakresie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit nowopowstałych rodzin zastępczych w latach 2012 – 2014, według poniższej tabeli.

Tabela nr 12. *Limit rodzin zastępczych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka w latach 2012 – 2014.*

Lp.	Rodzaj rodziny zastępczej	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
1.	Zawodowe	-	-	1
2.	Rodzinny dom dziecka	-	-	2
Razem		-	-	3

V. CELE, ZADANIA I DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014

Jako główny cel realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gostynińskim został założony **Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gostynińskim**. Cel ten rozwinięty został o pięć celi szczegółowych, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej. Każdy obszar (cel szczegółowy) opisują z góry określone zadania wraz ze sposobem ich realizacji.

Harmonogram działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Cel główny : Plan rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gostynińskim.			
Cele szczegółowe	Zadania do realizacji	Działania	Realizatorzy
Promocja rodzicielstwa zastępczego i zapewnienie opieki i wychowania dzieciom przebywającym poza rodziną naturalną.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki. 2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz innych form opieki. 3. Zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i dystrybucja ulotek, publikowanie artykułów w lokalnej prasie, umieszczenie informacji w lokalnych mediach. 2. Spotkania z osobami zainteresowanymi pełnieniem funkcji rodzin zastępczych i rodzin pomocowych. 3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. 4. Organizacja obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. 	PCPR, OPS
Wspieranie rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc rodzinom zastępczym w wypełnianiu ich funkcji oraz pomoc w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych. 2. Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny. 2. Wspieranie w uzyskaniu pomocy materialnej i instytucjonalnej. 3. Wspieranie rodzin zastępczych poprzez tworzenie rodzin pomocowych. 3. Zapewnienie rodzinom zastępczym bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej. 4. Wspieranie rodzin zastępczych poprzez działania 	PCPR, SĄD WYDZIAŁ RODZINNY I NIELETNICH, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, OPS, POWIATOWY URZĄD PRACY

	3. Współpraca lokalnych służb na rzecz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.	wolontariuszy. 5. Współpraca z ops, sądem rodzinnym, w zakresie przewycięzania problemów opiekuńczo-wychowawczych. 6. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie. 7. Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. 8. Pomoc w uzyskaniu mieszkania, zatrudnienia.	
Systematyczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej	1. Inicjowanie działań mających na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej. 2. Współpraca lokalnych służb na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej 3. Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy w przewycięzaniu problemów pojawiających się problemów na różnych etapach rozwojowych.	1. Prowadzenie pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (np. okresowa ocena sytuacji dziecka i rodziny). 2. Przygotowywanie przez koordynatora we współpracy z asystentem rodziny, rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka planu pomocy dziecku. 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny. 4. Wspieranie dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez działania wolontariuszy.	PCPR, OPS, ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, OŚRODEK ADOPCYJNY
Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.	1. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.	1. Udział w szkoleniach, kursach lub warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe, samokształcenie, superwizja. 2. Organizacja spotkań interdyscyplinarnych z osobami zajmującymi się problematyką pieczy zastępczej.	PCPR, INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ POMOCĄ DZIECKU I RODZINIE
Działania na rzecz uregulowania sytuacji prawnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	1. Wnioskowanie o ustalenie sytuacji prawnej dziecka. 2. Wytaczanie powództw alimentacyjnych rodzicom naturalnym, których dzieci	1. Przekazywanie informacji do sądu dotyczącej aktualnej sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. 2. Przekazywanie opinii do sądu dotyczącej aktualnej sytuacji rodziny zastępczej.	PCPR, OPS, SĄD RODZINNY, OŚRODEK ADOPCYJNY

	<p>przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>3. Ustalanie odpłatności rodzicom naturalnym za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.</p>	<p>3. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego</p> <p>4. Wydawanie decyzji administracyjnych o odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.</p> <p>5. Udział w posiedzeniach sądu, przekazywanie opinii.</p>	
--	--	--	--

VI. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

- zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych opieki w formie zastępczej,
- wzrost liczby rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
- profesjonalizacja pieczy zastępczej,
- specjalistyczne wsparcie istniejących rodzin zastępczych,
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej poprzez działania na rzecz powrotu dzieci do rodziny naturalnej lub adopcję dziecka,
- kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających zastępcze formy opieki.

VII. ADRESACI PROGRAM

Adresatami programu są:

- dzieci przybywające w pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- rodziny pomocowe,
- usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo- wychowawcze.
- rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- kadra oferująca usługi na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 będą środki finansowe:

- z budżetu powiatu gostynińskiego,
- z budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- z budżetów samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- z budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu gostynińskiego,
- ze środków Unii Europejskiej, głównie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie, które przy jego realizacji będzie współpracowało z następującymi podmiotami:

- rodzinami zastępczymi,
- rodzinami pomocowymi,
- rodzinami biologicznymi,
- rodzinnymi domami dziecka,
- placówkami opiekuńczo – wychowawczymi,
- Policją,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- sędziami i kuratorami Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego,
- organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi.

X. MONITORING I EWALUACJA

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w perspektywie czasowej 2012-2014 określa rozwój polityki prorodzinnej Powiatu.

Program jest otwarty i elastyczny na pojawienie się nowych potrzeb tj. organizacyjnych, prawnych czy też zidentyfikowanie nowych potrzeb społecznych będzie uzasadniało uzupełnienie programu o nowe zapisy.

Monitoring programu będzie miał na celu systematyczne kontrolowanie przebiegu wszystkich zaplanowanych czynności na każdym etapie realizacji programu, spełniając funkcję wewnętrznej kontroli realizacji zadań. Kontrola obejmować będzie bieżącą ocenę skuteczności poszczególnych działań i sposobu realizacji pracy.

Skuteczna realizacja niniejszego programu będzie uzależniona od dostępności środków finansowych niezbędnych do realizacji zapisów programu, współpracy zainteresowanych podmiotów oraz zaangażowania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka.

W ramach ewaluacji sprawdzone zostaną realizowane działania, które przyczyniły się do osiągnięcia celu głównego. Ewaluacja przeprowadzona zostanie w oparciu o analizę i interpretację danych uzyskanych z przeprowadzonych sprawozdań i ankiet opracowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Wskaźnikami osiągnięcia celu głównego będą:

- analiza porównawcza liczby nowoutworzonych rodzin zastępczych w danym roku,
- analiza porównawcza liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- analiza porównawcza liczby dzieci opuszczających w danym roku pieczę zastępczą poprzez powrót do rodziny naturalnej, adopcję, usamodzielnienia.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach projektowych.

PODSUMOWANIE

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wyznaczyła dwa obszary działania. W pierwszym obszarze działania ustawa kładzie nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, natomiast w drugim zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach braku możliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Program stanowi próbę wyznaczenia jak najlepszego kierunku działań w środowisku lokalnym, tak aby praca nad rozwojem i wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej spełniała wszystkie standardy w tym zakresie. Zadania wyznaczone do realizacji programu będą wpisane w opracowywaną na lata 2013-2020 Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie przedkładał Zarządowi Powiatu

Gostynińskiego roczne sprawozdanie z realizacji programu, które będzie stanowiło integralną część corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyninie.